

Штрихи до портрета Остапа Вишні (1966)

Гончар Олесь Терентійович

Усього один раз довелося мені бути з ним на полюванні десь на полях Переяславщини — поїхали «на зайця»... Грудень був, холод, похмурий день, мерзла рілля під ногами та гостра поземка. Цілий день ходили в тих полях, так і не побачивши зайця, цілий день маячила десь далеко на ріллі зсутулена і якась беззахисна, наче вітром похилена постать Павла Михайловича. Таким він найрізкіше і вкарбувався в пам'яті: пішов і пішов у задумі серед тих холодних полів, затиснувши рушницю, як палицю, під пахвою і ніби й забувши уже про неї, про зайця...

Протягом того дня я не бачив його веселим, не чув його сміху, він усе про щось думав.

Певне, уявлення моє про нього не повне, бо постав він переді мною не стільки у виявах своєї сатиричності, скільки у настроях тихої ніжності, лагідності, задуми.

Розповідають, що бачили його і різким, колючим, навіть грубим на слово (і це, напевне, так, адже таким буває він і в своїх творах), мені ж все випадало бачити його в розливі доброти, яку він мовби випромінював на співрозмовника. Для мене Остап Вишня — це насамперед виняткова душевна делікатність, чулість, ласкавість.

Він був закоханий в літературу, уважно стежив за появою нових творів.

Розум він мав вольтерівської гостроти, викривач був незрівнянний, та все ж визначальним, мені здається, в його вдачі було саме це: ніжність, душевність, поетичність. Ніякі найстуденіші вітри тяжких часів не могли остудити в його душі жар любові — негасної любові до народу, до Вітчизни, до краси життя й мистецтва.

Як люди, що звикли багато думати, він був неквапливий — неквапливий у ході, в рухах, у мові. Кволий тілом, зістарений, перестражданий — таким він був на перший погляд. Але ми знали (і свідченням цього — вся його чудова творчість!), що в кволому цьому тілі жила могутня й весела душа життєлюбця, гуманіста, бійця.

1966

Постійна адреса: http://ukrlit.org/honchar_oles_terentiiovych/shtrykhy_do_portreta_ostapa_vyshni